

SIA Tet
Vienotais reģ. nr. 40003052786
PVN reģ. nr. LV40003052786

Dzirnavu iela 105, Rīga LV 1011

tet@tet.lv
tet.lv

Rīgā, 29.04.2021.

Nr. TET-K-21-3616

**Sabiedrisko pakalpojumu
regulēšanas komisijai
Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039**

Par konsultāciju dokumentu

SIA "Tet" ir iepazinusies ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (Regulators) publicēto konsultāciju dokumentu par noteikumu projektiem:

- piekļuves datu pūsmai noteikumi;
- atsaistītas piekļuves abonentlīnijai noteikumi;
- piekļuves pamatpiedāvājuma noteikumi.

Izskatot Konsultāciju dokumentu, "Tet" radās jautājumi par dažiem noteikumu punktiem, par kuriem nosūtījām jautājumus Regulatoram. Atbildes saņēmām ātri un izsmelošas, par ko pateicamies Regulatoram.

Iesniedzam sekojošus komentārus un iebildumus par noteikumu projektiem.

1. SIA "Tet" iebilst, ka Regulators jauna Elektronisko sakaru likuma pieņemšanu un nepieciešamību apstiprināt jaunus noteikumus plāno izmantot, lai bez tirgus analīzes papildinātu SIA "Tet" īpašās saistības ar jaunām saistībām un pastiprinātu jau esošās saistības. Uzskatām šādu Regulatora rīcību par nekorektu un neatbilstošu ne Eiropas Savienības direktīvai 2018/1972 par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksaizveidi (turpmāk – Kodekss), ne arī Elektronisko sakaru likumprojektam. Saskaņā ar Elektronisko sakaru likumprojektu speciālās prasības var piemērot vai grozīt tirgus analīzes rezultātā un atbilstoši tirgus analīzes rezultātā konstatētajām problēmām. Aicinām Regulatoru svītrot no visiem noteikumu projektiem tos punktus, kas uzliek jaunas speciālās prasības un pastiprina jau esošās speciālās prasības.

2. 2020. gada 18. decembrī Eiropas Komisija ir Pieņēmusi lēmumu 2020/2245 "Par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums" un šajā lēmumā vairs nav iekļauts Tirgus Nr. 3.b) (*Plašpatēriņa produktu vairumtirdzniecības līmeņa centralizēta piekļuve fiksētā vietā*). Tas nozīmē, ka Eiropas Savienības līmenī šis tirgus vairs netiek atzīts par *ex ante* regulējamu - īpašās saistības šajā tirgū ir atceļamas un Piekļuves datu plūsmai noteikumu jaunas redakcijas apstiprināšana vispār nav pamatota.

Ja tomēr notiek noteikumu jaunas versijas apstiprināšana, tad nekādā gadījumā nav pieļaujama jaunu speciālo prasību iekļaušana tajā bez tirgus analīzes. Regulators, veicot tirgu analīzes tirgiem, kas vairs nav iekļauti *ex ante* regulējamo tirgu sarakstā, ir norādījis: "... tirgus svīturošana no lēmumā 2014 minēto tirgu saraksta neatceļ Regulatora pieņemto lēmumu par komersanta noteikšanu par komersantu ar BIT un par saistību noteikšanu. Tā kā spēkā esošās saistības komersantam ar BIT var tikt grozītas vai atceltas tikai ar Regulatora lēmumu, kas balstīts uz tirgus analīzi, tad, lai izvērtētu, vai nepieciešams atcelt,

saqlabāt vai papildināt esošās saistības, Regulators uzskata, ka nepieciešams veikt atkārtotu analīzi...”¹.

3. Konsultāciju dokumentā tiek īpaši uzsvērts, ka tiks samazināts administratīvais slogs būtiskas ietekmes komersantam. Jāatzīmē, ka plānotie informācijas sniegšanas atvieglojumi ir nebūtiski, taču tajā pašā laikā ir plānotas jaunas speciālās prasības, kurām nav pamatojuma un kuras radīs “Tet” lielu papildus slogu.

4. Vairākas noteikumos plānotās jaunās speciālās prasības ir pretrunā Regulatora 04.10.2018. lēmumam Nr.115, kas nosaka:

- nodrošināt komersantam piekļuvi un informāciju ar tiem pašiem nosacījumiem, ar kādiem SIA „Lattelecom” nodrošina informāciju savām struktūrvienībām un saistītajiem komersantiem, un tādā pašā kvalitātē;
- sniegt citam komersantam līdzvērtīgu pakalpojumu, nodrošinot līdzvērtīgu piekļuvi un informāciju tādā pašā kvalitātē un ar tiem pašiem nosacījumiem, ar kādiem SIA „Lattelecom” saistītais komersants sniedz pakalpojumu (t.sk. kādas noteiktas darbības), nodrošina piekļuvi un informāciju priekš SIA „Lattelecom”.

Tā kā “Tet” sev (saviem pakalpojumiem) nenodrošina iekārtas rezervēšanu, izmantojot savstarpēji neatkarīgas iekārtas un nenodrošina 25 Gbit/s un 40 Gbit/s saskarnes, tad minētajam lēmumam pretrunā ir sekojošas Piekļuves datu plūsmai noteikumu projekta prasības un ir no noteikumu projekta svītrojamas:

11.2. spraudsavienotājs ar optisko saskarni, kura prasības īpašnieks ir publiskojis un kurā piedāvā nomniekam nodrošināt vienu no šādiem pārraides ātrumiem: 25 Gbit/s, 40 Gbit/s vai citu pārraides ātrumu, nomniekam un īpašniekam vienojoties.

13. Īpašnieks piekļuves datu plūsmai pamatpiedāvājumā iekļauj piekļuves punkta datu plūsmai iekārtas rezervēšanu, izmantojot savstarpēji neatkarīgas iekārtas.

Ja Regulators noteiks īpašās saistības nodrošināt komersantiem to, ko “Tet” nenodrošina sev (saviem pakalpojumiem), tas būtiski palielinās komersantu maksājumus, jo komersantiem būs jāsedz pilnībā visas ar saistību nodrošināšanu saistītās izmaksas (projektēšanas, iekārtu iegādes, iekārtu uzturēšanas, pakalpojuma nodrošināšanas u.c. saistītās izmaksas). Aicinām Regulatoru izslēgt no noteikumu projekta 11.2.apakšpunkta 25 Gbit/s un 40 Gbit/s saskarnes un to vietā iekļaut 100 Gbit/s, jo šādu saskarni “Tet” izmanto saviem pakalpojumiem.

5. Jāatzīmē, ka “Tet” nav saņēmusi komersantu pieprasījumus nodrošināt 25 Gbit/s un 40 Gbit/s saskarni un nodrošināt piekļuves punkta datu plūsmai iekārtas rezervēšanu, izmantojot savstarpēji neatkarīgas iekārtas.

Regulators piekļuves punkta datu plūsmai iekārtas rezervēšanu un atvilces tumšās šķiedras rezervēšanu pamato, ka nepieciešams novērst to, ka piekļuves punkta iekārtas bojājuma vai atvilces šķiedras bojājuma dēļ galalietotāji nesaņems pakalpojumu. Diemžēl Regulators nav veicis nekādus pētījumus par to, cik bieži ir bijušas “Tet” piekļuves punktu iekārtu dīkstāves bojājumu dēļ un cik bieži ir bijuši tumšo šķiedru pakalpojumu bojājumi.

“Tet” datu pamattīkla maršrutētāji reģionālajā un nacionālajā līmenī sastāv no vienas iekārtas katrā objektā un ieviest otru (rezerves) iekārtu nav plānots. Rezervēšana tiek nodrošināta, izmantojot rezervētus iekārtas moduļus un saskarnes. Kāda iekārtas bloka bojājuma gadījumā tās turpina darboties pilnībā. Tas nozīmē, ka rezervēšana ar savstarpēji neatkarīgu iekārtu nav nepieciešama, šī speciālā prasība ir Regulatora

¹ Ziņojums par tirgus analīzi, tirgus Nr.1 – piekļuves nodrošināšana publiskajam telefonu tīklam fiksētā vietā fiziskām personām un juridiskām personām. 2017.gada 20.jūlijs.

izdomāta un tai nav nekāda reāla pamatojuma. Rezultātā tā radīs tikai papildus nevajadzīgu slogu "Tet".

6. Piekļuves datu plūsmai noteikumu 14.punkts paredz jaunu speciālo prasību – nodrošināt komersantam iespēju izvēlēties atvilcei vienu tumšo šķiedru. Šajā sakarā norādām, ka ne visas "Tet" iekārtas piekļuves punktos datu plūsmai nodrošina iespēju atvilcei pa vienu tumšo šķiedru un šādos gadījumos komersantam būs jāsedz pilnībā visas ar vienas šķiedras atvilces iespēju saistītās izmaksas.

7. Kā jau esam rakstījuši, tad neesam arī saņēmuši nevienu reālu pieprasījumu esošajam multiraides risinājumam, nevienu piekļuves pieprasījumu nodrošināt TV pakalpojuma klasi datu plūsmai un nevienu pieprasījumu nodrošināt televīzijas plūsmas replicēšanu reģionālā un nacionālā līmeņa iekārtās. Attiecībā uz multiraides nodrošināšanu esam informējuši Regulatoru, ja no citu komersantu puses būs reāls pieprasījums pēc L3 multiraides L3 slānī, tad sākot no 2022. gada "Tet" ir gatavs izskatīt tehnisko risinājumu ieviešanu kopā ar komersantiem. Tāpēc saistības nodrošināt televīzijas plūsmas replicēšanu reģionālā un nacionālā līmeņa iekārtās iekļaušanu noteikumos jau tagad uzskatām par pārgrū. Aicinām Regulatoru pagaidām neieklaut noteikumos saistību nodrošināt televīzijas plūsmas replicēšanu reģionālā un nacionālā līmeņa iekārtās, bet darīt to tad, ja 2022. gadā "Tet" būs saņemti apstiprinājumi komersantu reālam pieprasījumam.

8. Par televīzijas plūsmas replicēšanu reģionālā un nacionālā līmeņa iekārtās, pielietojot IGMP protokolu, paskaidrojam, ka multiraides datu plūsmas replicēšanu ar IGMP protokolu nodrošina "IGMP snooping" funkcionalitāte, kas ir OSI otrā slāņa funkcija. Tā darbojas otrā slāņa iekārtās (Ethernet komutatori). Reģionālajos un nacionālajā piekļuves punktā datu plūsmai iekārtas "Tet" tīklā ir trešā slāņa iekārtas (maršrutētāji), kurās "IGMP snooping" funkcionalitātes nav. Multiraidi reģionālajos un nacionālajā piekļuves punktā datu plūsmai iekārtās iespējams nodrošināt ar OSI trešā slāņa funkcionalitāti (piemēram, ar "Multicast VPN"), kuru šobrīd "Tet" tīkls nenodrošina, bet kuru plānots ieviest nākotnē, pakāpeniski nomainot "Tet" pamattīkla maršrutētājus.

Piekļuves datu plūsmai 25.punktā ir pretruna starp rakstīto dažādos teikumos. Punkts apraksta piekļuvei datu plūsmai IP OSI trešajā slānī, savukārt 25.1.apakšpunkts runā par Ethernet OSI otro slāni un otrā slāņa IGMP funkcionalitāti. Trešā slāņa funkcionalitātei tiek prasīts izmantot otrā slāņa protokolu – IGMP.

"Tet" uzskata, ka no tehniskās puses nodrošināt pilnvērtīgu, standartiem atbilstošu multiraidi nacionālajā, reģionālajā un vietējā līmenī, ir iespējams vienīgi izmantojot OSI otrā un trešā slāņa funkcionalitātes vienlaicīgi, tāpēc nevar atsevišķi runāt par multiraides iespēju tikai otrajā vai trešajā slānī, vietējā, reģionālajā un nacionālajā līmenī. No tehniskā viedokļa noteikumu projekta 20. un 25. punkts būtu jāapvieno un jāformulē prasības sekojoši:

- nodrošināt multiraidi OSI otrajā slānī vietējā līmenī, izmantojot "IGMP snooping";
- nodrošināt multiraidi OSI trešajā slānī piekļuvei datu plūsmai reģionālajā un nacionālajā līmenī, izmantojot trešā slāņa funkcionalitāti.

Attiecībā uz ieviešanas termiņu - 2023.gada janvāris, aicinām Regulatoru pagaidām nenoteikt noteikumos ieviešanas termiņu, bet darīt to tad, ja 2022. gadā "Tet" būs saņemti apstiprinājumi komersantu reālam pieprasījumam pēc multiraides ieviešanas. Tad varētu būt skaidrāks arī pamattīkla maršrutētāju nomaiņas projekta termiņš un multiraides prasību izpilde ir galvenokārt atkarīga no tā.

9. Piekļuves pamatpiedāvājuma noteikumu projekts paredz jaunas speciālās prasības informācijas publicēšanai Rīkā:

- 1) Norādīt kabeļu kanalizāciju, kurai ir vairāki īpašnieki, ar iespēju identificēt, kas ir citi īpašnieki. Jāievieš trīs mēnešu laikā no dienas, kad stāsies spēkā noteikumi;
- 2) Norādīt kabeļu kanalizāciju, par kuru pastāv īpašumtiesību strīds, ar iespēju identificēt, ar ko ir strīds par īpašumtiesībām. Jāievieš trīs mēnešu laikā no dienas, kad stāsies spēkā noteikumi;
- 3) Kabeļu kanalizācijas sienu izklājumu fotoattēlos norādīt kabeļu kanalizācijas kanālus, kuriem ir vairāki īpašnieki vai par kuriem pastāv strīds par to īpašumtiesībām. Jāievieš sešu mēnešu laikā no dienas, kad stāsies spēkā noteikumi;
- 4) Norādīt kabeļu kanalizācijas posmus, kurus "Tet" plāno turpmāko divu gadu laikā pilnībā aizpildīt ar sava tīkla kabeļiem;
- 5) Norādīt kuros komersanta piekļuves mezglos nodrošina FTTH P2P, GPON vai FTTB, kā arī katrā no šiem gadījumiem pieslēgto ēku adreses.

Ja minētās jaunās prasības tiks noteiktas, tad tas noteikti ietekmēs Rīka abonēšanas maksu komersantiem. Īpaši darba un izmaksu ietilpīga būs prasības izpilde kabeļu kanalizācijas sienu izklājumu fotoattēlos norādīt kabeļu kanalizācijas kanālus, kuriem ir vairāki īpašnieki vai par kuriem pastāv strīds par to īpašumtiesībām.

Aicinām Regulatoru nenoteikt prasību kabeļu kanalizācijas sienu izklājumu fotoattēlos norādīt kabeļu kanalizācijas kanālus, kuriem ir vairāki īpašnieki vai par kuriem pastāv strīds par to īpašumtiesībām. Ja šī prasība netiks piemērota, tad pārējās prasības varētu ieviest ar tikai nelielu Rīka abonēšanas maksas pieaugumu.

10. Piekļuves pamatpiedāvājuma noteikumu 83. un 84.punktā noteiktie termiņi nav reāli izpildāmi, tāpēc lūdzam tos abus pagarināt par vismaz trim mēnešiem.

11. Piekļuves pamatpiedāvājuma noteikumu projekts paredz saistību nodrošināt pieteicējam iespēju pašam veikt teorētisko tehnisko izpēti piekļuvei kabeļu kanalizācijai. Tas nozīmē, ka šādā gadījumā komersantam būs vairāk jāmaksā par Praktisko tehnisko izpēti, jo tās ietvaros būs jāveic papildus jauns darbs - jāpārbauda komersanta veiktās Teorētiskās tehniskās izpētes korektums. Rezultātā komersantam praktiski nebūs nekāda finansiāla ieguvuma pašam veicot izpēti.

Lūdzam Regulatoru rūpīgi izvērtēt mūsu komentārus un labot noteikumu projektus, ņemot vērā iebildumus. Nepamatotu speciālo prasību (kas nav komersantiem nepieciešamas) noteikšana radīs tikai liekas papildus izmaksas gan "Tet", gan komersantiem un jaunas informācijas prasības rīkam novedīs pie rīka abonēšanas maksas pieauguma, ko jau tagad komersanti uzskata par augstu.

Ar cieņu,

Juridiskās daļas

Darbības atbalsta vadītāja

Ieva Smirnova

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Kalnietis, 26473322